

အပိုင်း (၅)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း

အပိုင်း ၁

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား
မိတ်ဆက်ခြင်း

ဤအခန်းတွင်
ပါဝင်သည့်
အကြောင်းအရာများ

- ၁ ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေး စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃ ယနေ့ ခေတ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် မည်သို့ သော အသွင်ဆောင်သနည်း။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

ဗဟိုအစိုးရမှ အောက်ခြေအဆင့် အစိုးရများ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွတ်လပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများသို့ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ရင်းမြစ်အခြေ

အခွန်ဝင်ငွေများကို တိုင်းဒေသကြီး၊ နှင့် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမှုအလိုက် ခွဲဝေရယူခြင်း

စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များအကြား သဟဇာတ ဖြစ်လျက် ရှိနေသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အစုအစည်း

တန်းတူညီမျှ ချိန်ညှိခြင်း

တွက်ချက်ရာတွင် ပါဝင်သည့် အပိုင်းအားလုံးကို တန်းတူညီမျှ တွက်ချက်ခြင်း

ဇက်ဒရယ်စနစ်

ဇက်ဒရယ် အစိုးရပုံစံမှာ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစိုးရအဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင် သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော၊ တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း မျှဝေထားရှိသည့်(တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်) ပြည်ထောင်စုစနစ်အသွင်ဆောင်သည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဇက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ဇက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ဆိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရနှင့် ဇက်ဒရယ်နိုင်ငံများအကြား အသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှု၊ အခွန်အကောက် ဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ၊ အခွန်ဝင်ငွေမျှဝေမှုပုံစံစနစ်၊ ထောက်ပံ့ငွေ နှင့် လွှဲပြောင်းမှုများအား သတ်မှတ်ပေးသည့် စနစ်ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့ငွေ

ထောက်ပံ့ငွေဆိုသည်မှာ အစိုးရ ဌာနများ အချင်းချင်းအကြား ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်မလိုသော သာမန်ထောက်ပံ့ငွေ၊ ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများ ဖြစ်သည်။ ထောက်ပံ့ငွေကို အစိုးရဌာနပြင်ပရှိ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့ အစည်းများ (သို့) တစ်ဦးချင်းအား ထောက်ပံ့ရာတွင်လည်း ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲသည်။ ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်သော အဖွဲ့ အစည်းတွင် အသုံးစရိတ်ဖြစ်ပြီး လက်ခံရရှိသော အဖွဲ့ တွင် ဝင်ငွေဖြစ်သည်။

လူမှုရေး အစုအဖွဲ့

လူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းအစီအမံများ - နိုင်ငံသားများအားလုံးရရှိနိုင်သည့် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့နှင့် လူမှုအာမခံချက်

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အသုံးစနစ်တစ်ခုခုခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာ

နိုင်ငံ၏ ရည်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ သာလွန်သည့် ဝင်ငွေရှာနိုင်မှုအားကို အသုံးပြုခြင်း

အခွန်ခြေကောက်ခံမှုများ

ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများမှ ဝင်ငွေခွန်၊ အရောင်းအဝယ်ခွန်များကဲ့သို့ တူညီသည့်အခြေရှိသည့် အခွန်ဝင်ငွေများကောက်ခံနိုင်မှုရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်

အခွန်ဝင်ငွေ ဟန်ချက်ညီမှုရှိစေခြင်း

အခွန်ဝင်ငွေနှုန်းထား နေရာများကို များသော နေရာများနှင့် ညီစေရန် တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ဒေသတစ်ခုအတွင်းတွင် အခွန်ဝင်ငွေများ ဆင်တူညီစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း

ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ အခွန်ဝင်ငွေတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ပြည်နယ်တိုင်းအစိုးရများနှင့် ဒေသအစိုးရများသို့ ခွဲဝေပေးခြင်း

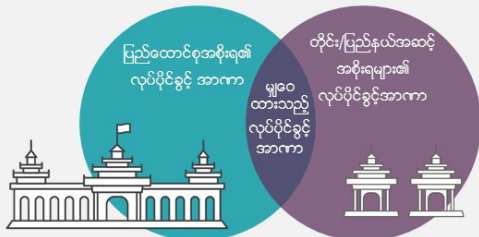
ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်း

အစိုးရအဆင့်များကြားတွင် ဝင်ငွေပမာဏ (အခွန်ဝင်ငွေ သို့ အခွန်ဝင်ငွေမဟုတ်သည့်ဝင်ငွေ) လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစိုးရအဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင် သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသော တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း မျှဝေထားရှိသည့် (တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်) ပြည်ထောင်စုစနစ်အသွင်ဆောင်သော အစိုးရတစ်ရပ်

ဖက်ဒရယ် စနစ်၏ လက္ခဏာများ

- တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးအတွက် အစိုးရတစ်ရပ်ရှိခြင်းနှင့် ဒေသများအတွက် ဒေသအဆင့်အစိုးရရှိခြင်း။
- ရေးသားထားသော ခွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိခြင်း။
- ခွဲစည်းထားသော အစိုးရများအကြား ဥပဒေပြုရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အခွင့်အာဏာများအား နည်းလမ်းတကျတရားဝင် ဖြန့်ဝေထားရှိခြင်း။
- လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ထားရှိခြင်း၊ လွှတ်တော်တစ်ခုမှာ ပြည်နယ်များ (သို့) တိုင်းဒေသကြီးများမှ အသံများကို နိုင်ငံတော်အဆင့်မှဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်နိုင်စေရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ အခြားလွှတ်တော်တစ်ခုမှာတော့ နိုင်ငံတော်အဆင့် (သို့) ပြည်ထောင်စုအဆင့် ကိစ္စရပ်များ အတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။
- ခွဲစည်းထားရှိသော အစိုးရတစ်ခုနှင့်တစ်ခုသော်လည်းကောင်း (သို့) အစိုးရများ အကြား ဖြစ်ပေါ်လာသော အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် စနစ်တစ်ရပ်။

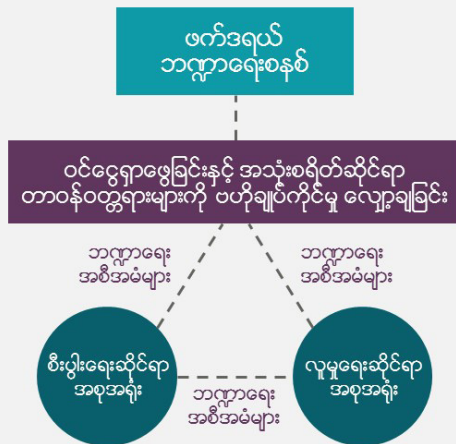
အစိုးရ အဆင့်များ

- ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်တစ်ခုတွင် အနည်းဆုံး ဗဟိုအစိုးရ (သို့) ပြည်ထောင်စု အစိုးရတစ်ရပ်နှင့် တိုင်းဒေသအဆင့် (သို့) ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရများ ပါရှိပါသည်။
- အချို့ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်များတွင် ဒေသန္တရအဆင့်အစိုးရ ဆိုပြီး တတိယအဆင့်တစ်ရပ်ပါရှိပါသည်။ အနီးဆုံး ဥပမာပေးရလျှင် နီပေါနိုင်ငံ၏ ခွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ထိုအဆင့်ဆင့် အစိုးရများအလိုက် အာဏာများ ခွဲဝေအပ်နှင်းထားပါသည်။

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်စနစ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုသည်မှာ

အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းထက်ပိုပါသည်။ မတူညီသော အစိုးရအဆင့်များအကြား ဘဏ္ဍာရေးအရ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ပရော်ဖက်ဆာ ရိုနယ် ဝက်ထ်၏ အဆို

“...ဖက်ဒရယ်စနစ်အများစုတွင် အစိုးရအဆင့် တစ်ဆင့်ချင်းစီ၏ ငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသည် ဥပဒေပြုရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများတွင်ပင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ကန့် သတ်ထားခံရခြင်းမရှိပါ။ များသောအားဖြင့် အစိုးရများမှ အထွေထွေငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ များ ရရှိပိုင်ဆိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ ကြောင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုများသည် ၎င်းတို့ ၏အထွေထွေငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို အသုံးပြု၍ ဒေသအစိုးရများသို့ ထောက်ပံ့ငွေများပေးအပ်ခြင်းဖြင့်ထိုတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများတွင်ဒေသအစိုးရများမှ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် မစွမ်းသာသည့် အချို့ သော ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။”

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press. P.100.

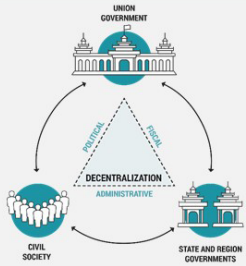
ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အစိုးရယန္တရားများအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

အဓိကအချက်များမှာ

ဥပဒေပြုရေး

- ပြည်နယ် လွှတ်တော်များ
- ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ၏ ၂၀၁၅ တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသည့် ဇယား (၂)တွင် ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ

အုပ်ချုပ်ရေး

- ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အစိုးရအဖွဲ့
- ဇယား (၂) တွင်ပါ ပြဌာန်းထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ (အသုံးစရိတ်များဆိုင်ရာ တာဝန်များ...)
- ဇယား (၅) တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များကို ဖော်ပြထားသည်။

တရားစီရင်ရေး

- ပြည်ထောင်စုလက်အောက်ရှိ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်တို့မှ တရားစီရင်ရေး
- ဒေသန္တရအစိုးရအတွက်မှ တစ်စုံတရာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။
မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ရှိသော်လည်း ဒေသန္တရ အစိုးရ မရှိပေ။

မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဇယားအမှတ်	
၁	ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု <ul style="list-style-type: none"> • စီးပွားရေးကဏ္ဍ • လူမှုရေးကဏ္ဍ • စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်နှင့် သတ္တုတူးဖော်မှုကဏ္ဍ • စီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍ (အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး)
၂	ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု (အထက်ပါ ဇယားအတိုင်း)
၅	ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အခွန်ကောက်နှင့် အဖိုးအခများ စာရင်း

မြန်မာနိုင်ငံ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဇယား (၂) နှင့် ဇယား (၅) ပြင်ဆင်ချက် (၂၀၁၅)

အဓိကအကြောင်းအရာများ

- အခွန်ဝင်ငွေကောက်ခံခြင်းအပါအဝင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်း
- အခွန်ခြေများကို မျှဝေခြင်း (ကုန်သွယ်ခွန် နှင့် ဝင်ငွေခွန်)
- ပြည်ထောင်စု အစိုးရအနေဖြင့် ဝင်ငွေဝေမျှနိုင်မည့် ဖြစ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ဖန်တီးခြင်း
- အဓိပ္ပာယ် မရှင်းလင်းခြင်းနှင့် နားလည်ရန် မလွယ်ကူသော အသုံးအနှုန်းများကြောင့် အနာဂါတ်တွင် ဥပဒေအသစ်များ ပေါ်ထွက်လာနိုင်ပါသည်။

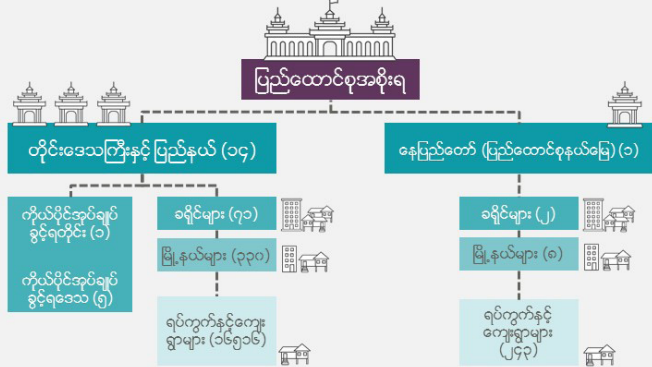

လေ့ကျင့်ခန်း

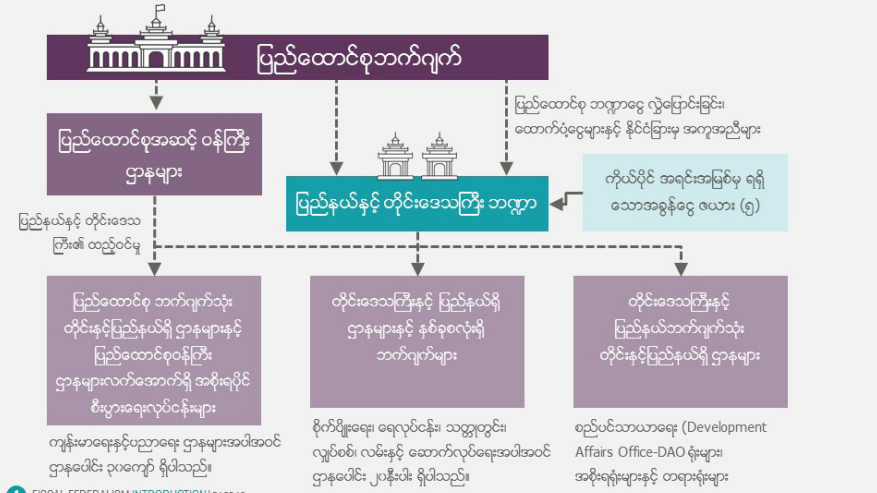
- အဆင့် ၁** ဝေငှထားသော စာရွက်မှ ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက် အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား (၁)၊ (၂) နှင့် (၅) တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ပေးပါရန်
- အဆင့် ၂** **အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း** - (၁၀ မိနစ်)
၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်သည် ထိရောက်ပြီး အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝမှု ရှိပါသလား။ ဟုတ်ပါသည်/မဟုတ်ပါ ...အဘယ့်ကြောင့်နည်း။
- အဆင့် ၃** **အုပ်စုအလိုက် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း** - (၁၀ မိနစ်)
ပြန်တင်ပြမည့် သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ ဖွဲ့ စည်းပုံ

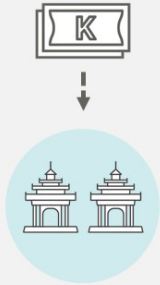
၂၀၀၈ ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တို့ကို တရားဝင်ဖွဲ့ စည်းပေးခဲ့သည်။ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများကို သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပြီး အခွန်ငွေများ ကောက်ခံခွင့်နှင့် ပြန်လည်အသုံးချခွင့်ကို လည်း ပေးထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာဖွဲ့ စည်းပုံ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့ရှိ ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရင်းမြစ်များ

- များသောအားဖြင့် မပြောပလောက်အောင် နည်းပါး
- အခြေခံဥပဒေ ၂၀၁၅ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်တွင် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များတိုးလာစေသော အခွင့်အလမ်းများကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။

အခွန်ဝင်ငွေမျှဝေခြင်း

- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ မှစ၍ အစီအမံသစ်များ
- ၂၀၁၅ ခြေပြင်ဆင်ချက်အရ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန် ပြည်နယ်/တိုင်းအစိုးရတို့ မှ ကောက်ခံခွင့် ရှိသည်။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ

- ၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှစ၍ ယခင်လိုငွေပြု ထောက်ပံ့ငွေခွဲဝေမှုစနစ်မှ ပုံသေနည်းအခြေပြု တွက်ချက်ခွဲဝေ သည့်ပုံစံ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးသည်။
- လက်တွေ့ တွင် ခွဲဝေမှုအခြေခံမှာ ရှုပ်ထွေးနေဆဲဖြစ်သည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

- ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဝင်ငွေရင်းမြစ်**
- ယခင်မျိုးစွဲနှင့် ပြည်တွင်းကုန်ရည်ခွန်
 - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တို့၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အမြတ်ဝင်ငွေ
 - ဝင်ငွေခွန်*
 - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အာဟာရလုပ်ငန်းတို့မှ အခွန်ငွေ*
 - ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် စက်ယူလုပ်ငန်းတို့အပေါ်မှ အခွန်ရရှိငွေ*
- စည်ပင်သာသာ**
- ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိငွေ
- ပို့ဆောင်ခွန်**
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများမှပို့ခံရုံ ခွဲဝေသော လမ်းပတ်ဆောင်ကြားများ
 - ပြည်တွင်းရေကြောင်းသုံးစရိတ်များနှင့် ကုန်လမ်းဆက်သွယ်ရေးသုံး ဖော်စပ်ထပ်ညှိမှုမှ ရရှိသည့် အခွန်များ
 - သေတံတည့်ဆေးကုန် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတို့မှ ရရှိသော အခွန်ငွေ*
 - လေကြောင်းထပ်လှည့်ဆောင်ရွက်မှု ရရှိသောအခွန်ငွေ*
- ငါးဖျားခွန်နှင့် သစ်တောခွန်**
- ကွန်သစ်နှင့် အခြားကန် သတ်တောဆေးသော သစ်တောများလှည့် ကွန်သစ်များအားလုံးအပေါ် အခွန်ကောက်ခံမှု
 - ရေချိုငါးများမှ အခွန်ငွေ*
 - ကမ်းရိုးတန်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းမှ အခွန်*

- ရေနှင့်မြေ**
- မြေခွန်
 - ရေခွန်နှင့် တာဝန်ခွန်
- သတ္တုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု**
- သတ္တုတွင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အခွန်ငွေ*
 - ရေခွန်နှင့် သဘာဝစာတင်ငွေ များမှ အခွန်ငွေ*
 - ဆားခွန်
- တိုက်ဝယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း**
- တိုက်ဝယ်နှင့် တည်ရှိဆောင်ရွက်မှုတို့ စည်းကြပ်သော အခွန်*
 - ခရီးသွားလုပ်ငန်း အခွန်*
- လူမှုရေး**
- ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့မှ ခိုင်ခံ့သော ကျွမ်းကျင်မှုမှ ရရှိသော အခွန်*
 - ပုဂ္ဂလိကစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဆေးကုန်များမှ ရရှိသော အခွန်*
 - အိမ်ရာနှင့် အဆောက်အအုံများမှ ရရှိသော အခွန်*
 - အနုပညာ၊ ဂီတနှင့် ရုပ်ရှင်များမှ ရရှိသော အခွန်*
- တရားရုံးများ**
- တရားရုံးများမှ ချမှတ်သော ဝက်ကြေးများ
 - ဝန်ဆောင်မှုများမှ ကောက်ခံရရှိသော အခွန်များ
- ပြည်ထောင်စု အစိုးရ**
- ပြည်ထောင်စုရရှိငွေ စာရင်းမှ ရရှိသော ငွေ
- အခြား**
- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ
 - အခြားသဘာဝငွေကြေးနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း

- အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းသည် ၂၀၁၅ ခြေပြင်ဆင်ချက်မှ ဝင်ငွေနှင့် ကုန်သွယ်ခွန်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်တို့ရှိ စုစုပေါင်းဝင်ငွေ၏ (၉) ရာခိုင်နှုန်း
 - (တင်သွင်းကုန်မဟုတ်သော) ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အစားကုန်စည်များမှ ရရှိသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများ၏ (၁၅) ရာခိုင်နှုန်း
 - မြို့နယ်အလိုက် တစ်ဦးချင်းစီမှကောက်ခံထားသည့် ဝင်ငွေခွန်များ (ယခင်က စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များနှင့် ခွဲဝေ)၏ (၅) ရာခိုင်နှုန်း
 - မြို့နယ်အလိုက် ကောက်ခံထားသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၏ (ယခင်က စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့များနှင့် ခွဲဝေ) (၂) ရာခိုင်နှုန်း
- တိုင်းဒေသနှင့် ပြည်နယ်အလိုက် ကောက်ခံရမှုအတိုင်း ခွဲဝေရာတွင် 'ရင်းမြစ်အခြေ' နှင့် 'ဆင့်ပွားအခြေ' တို့ဖြင့် ခွဲဝေသည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

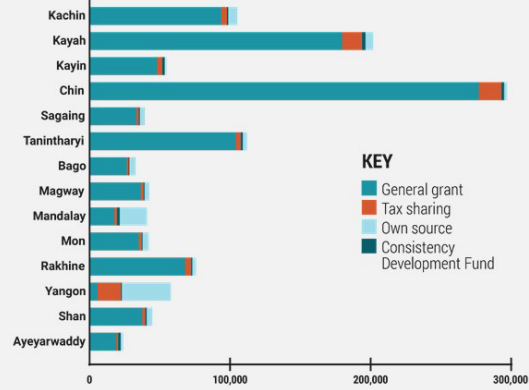
မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွဲ့ ဖြိုးရေး ရုံးပုံစံ

- ၂၀၁၃-၂၀၁၄ တွင်တင်တည်ထား
- ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုအားလုံး၏ (၁) ရာခိုင်နှုန်း
- မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်အတွက် သန်း (၁၀၀) ကျပ်
 - လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ မည်မျှ
- မဲဆန္ဒနယ်အဆင့်ရှိ အသေးစားအခြေခံအောက်အဖွဲ့နှင့် အခြားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ အတွက် နှစ်စဉ်တောက်ပုံငွေများ
 - လွှတ်တော်သည် မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွဲ့ ဖြိုးရေး ရုံးပုံစံ ကို စီမံခန့်ခွဲသည်။
 - မြို့နယ်ကော်မတီအသီးသီးမှ စီမံခန့်ခွဲသော လုပ်ငန်းစဉ်များ မှတစ်ဆင့် ရွေးချယ်

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များရှိ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေရင်းမြစ်များ

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

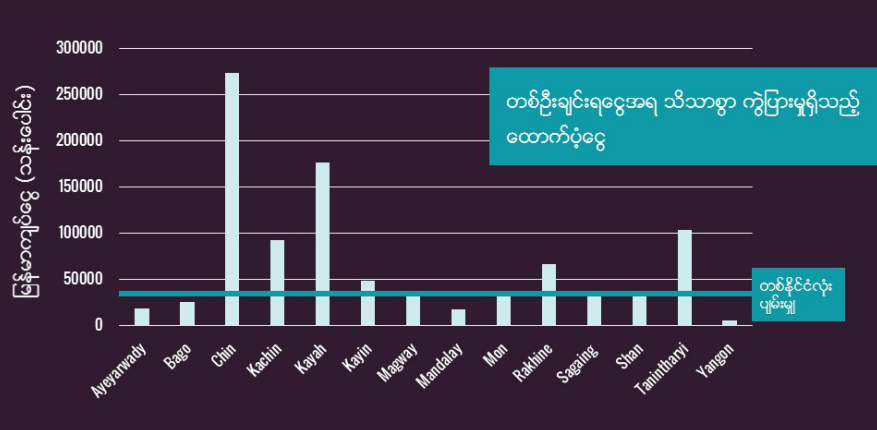
ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံသို့ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် ဝင်ငွေရင်းမြစ်များတွင် အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု၊ အခွန်ဝင်ငွေမှုဝေမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရုပ်ငွေတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဗဟိုမှ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် မြန်မာ့တစ်နိုင်ငံတည်းတွင်ရှိသည်ဟုတ်ပေ။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် ပြည်ထောင်စုမှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများထံသို့ အကြီးမားဆုံး လွှဲပြောင်းမှုဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြီးဆုံးသော ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် အခွန်ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းမှုဖြစ်ပြီး အခွန်တိုက်ခံ ဝေပုံစံအား ၎င်းအခွန်တိုက်ခံ တောက်ယူရရှိခဲ့သော မိမိဆန္ဒနယ်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ

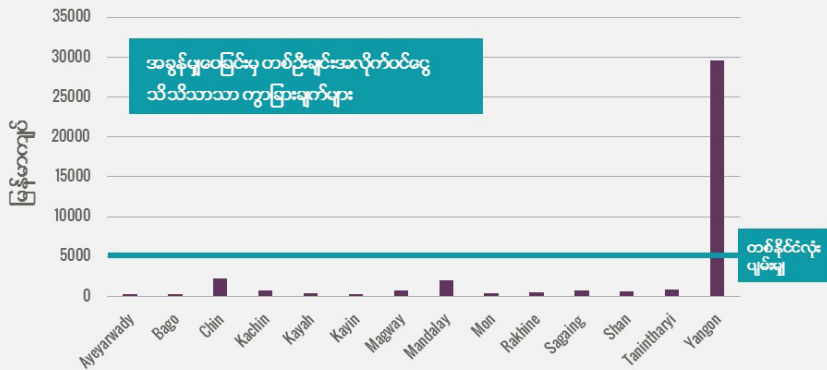
၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ

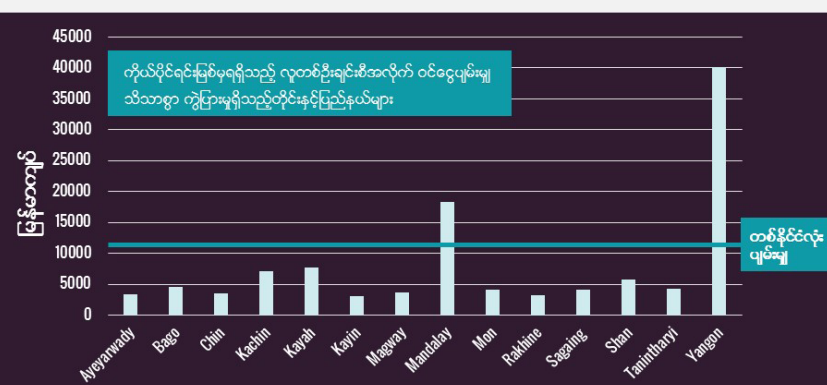
ပျမ်းမျှ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် အခွန်ဝင်ငွေ မျှဝေမှု

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များရှိ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရရှိသည့် ဝင်ငွေပျမ်းမျှ (လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက်)

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

အဓိက အကြောင်းအရာ အနှစ်ချုပ်

- ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် မတူညီသောအဆင့်များရှိ အစိုးရများအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့နှင့် လူမှုရေးအစုအဖွဲ့ များအကြား စုစည်းတွဲကပ်ထားသည့် "အချိတ်အဆက်" ပင်ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ပြောင်းလဲလာနေသော စနစ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။
- ၂၀၀၈ ခု့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ၎င်း၏ ၂၀၁၅ မြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုတိုးပွားလာစေရန် အချို့သော အခွင့်အလမ်းများ ပေးထားသည်။
- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရရှိသည့်ဝင်ငွေသည် များသောအားဖြင့် မပြောပလောက်အောင် နည်းပါးသည်။
- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဝင်ငွေ လွှဲပြောင်းမှုကို အဓိကအားဖြင့် မှီခိုနေရဆဲဖြစ်သည်။
- တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်များ အတွင်း လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေ ရရှိမှုပမာဏသည် သိသာထင်ရှားစွာ ကွဲပြားမှု ရှိနေသည်။
- မြို့ကြီးလှိုင် ပြည်နယ်များ၏ လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေရရှိမှုပမာဏသည် တိုင်းဒေသကြီးများထက်ပို၍ များလေသည်။ ပြည်နယ်များသည် အခွန်ဝင်ငွေစုစုပေါင်းလည်း မြင့်မားသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- အဆင့် ၁ လူတစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေရရှိမှုကို ရှင်းပြထားသော ဆလိုက်များကို လေ့လာပေးပါရန်။
- အဆင့် ၂ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း (၁၀ မိနစ်) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှခြင်း သည် ပြဿနာတစ်ခု ဟုတ်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ဟုတ်/မဟုတ် ဖြစ်သည်ကိုရှင်းပြပေးပါရန်။
- အဆင့် ၃ အုပ်စုဖွဲ့တင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်) ပြန်တင်ပြမည့် သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။
